

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
30 juli 2010

Geachte heer Donner,

Vanwege de uitzonderlijke economische situatie heeft u in februari 2009 de gebruikelijke maximale termijn voor een kortetermijnherstelplan van pensioenfondsen van drie jaar tijdelijk verlengd naar vijf jaar. Een aantal pensioenfondsen was ondanks deze verlenging niet in staat een haalbaar herstelplan op te stellen. Deze fondsen hebben daarom de uitzonderlijke stap moeten zetten om een kortingsvoornemen van pensioenaanspraken en -rechten op te nemen in het herstelplan. De betreffende fondsen hebben toestemming gekregen om hun initiële korting uit te stellen tot 1 april 2012. Het uitstel geldt ook voor fondsen die tijdens de evaluatie achterblijven op hun herstelpad en anders ultimo 2010 of 2011 een korting zouden moeten doorvoeren. U heeft gevraagd om een advies of het uitstel om te korten in het licht van de huidige omstandigheden nog gerechtvaardigd is.

Het merendeel van de fondsen met een kortingsvoornemen in het herstelplan, bevindt zich ook anderhalf jaar later niet op een haalbaar herstelpad. Een kortingsmaatregel is voor deze fondsen dus nog steeds noodzakelijk om binnen de resterende termijn te herstellen. De gepensioneerden ontvangen van hun pensioenfonds, dat naar verwachting niet in staat is te herstellen zonder kortingsmaatregelen, een uitkering waarvoor niet alle middelen aanwezig zijn. Uitstel verschuift de rekening van gepensioneerden dan ook deels naar de actieve en toekomstige deelnemers. Zij betalen immers langer een hogere premie, ontvangen langer geen indexatie of lopen een grotere kans dat hun aanspraken in de toekomst extra worden gekort. Dit staat op gespannen voet met het wettelijke uitgangspunt van evenwichtige belangenbehartiging. Een kortingsmaatregel is weliswaar zeer ingrijpend maar kan voorkomen dat de financiële positie van een fonds op enig moment in een neerwaartse spiraal geraakt.

Ten tijde van het verleende uitstel werd gehoopt op economisch herstel. Hoewel de economie sinds medio vorig jaar weer licht positieve groeicijfers laat zien, is recent nieuwe financiële onrust ontstaan. De financiële crisis is een nieuwe fase ingegaan met turbulentie rond de overheidsfinanciën van verschillende Europese landen. Mede vanwege deze Europese schuldenproblematiek is het economisch herstel met belangrijke onzekerheden omgeven.

Het renteniveau speelt een belangrijke rol bij de financiële positie van pensioenfondsen. De lage rente heeft de waarde van de pensioenverplichtingen doen toenemen. Hoewel de rente historisch gezien laag is, is er op de betreffende markten geen sprake van verstoringen. Het uitstellen van noodzakelijke maatregelen in de hoop op een rentestijging brengt extra onzekerheden met zich mee. Door het ontbreken van buffers is de kwetsbaarheid van de fondsen voor tegenslagen immers groot. Bovendien is een belangrijk deel van de hersteltermijn inmiddels verstreken.

Het doorvoeren van kortingsmaatregelen zou tot maatschappelijke onrust kunnen leiden. Daar staat tegenover dat het uitblijven van noodzakelijke maatregelen evenzeer negatieve vertrouwenseffecten kan hebben, bijvoorbeeld doordat herstel verder wordt bemoeilijkt en in een later stadium nog ingrijpendere maatregelen nodig blijken.

Gezien de financiële positie van een deel van de betreffende pensioenfondsen weegt het borgen van een evenwichtige belangenbehartiging zwaar, en is het volgens DNB niet langer gerechtvaardigd om het verleende generieke uitstel van het eerste kortingsmoment tot 1 april 2012 te handhaven.

Om enig inzicht te geven in de gevolgen van het intrekken van het verleende uitstel heeft DNB een inschatting gemaakt van het te verwachten effect. Deze inschatting is gebaseerd op de door de fondsen gerapporteerde raming van de dekkingsgraden per 30 juni¹. Oorspronkelijk hadden, van de in totaal 340 fondsen met een herstelplan, 18 fondsen een voorgenomen korting in hun herstelplan opgenomen. Het merendeel van deze 18 fondsen moet bij navolging van ons advies aanvullende maatregelen doorvoeren. Als alternatieven daarbij niet mogelijk blijken, is het doorvoeren van een kortingsmaatregel voor deze fondsen onvermijdelijk. Voor een deel van deze fondsen geldt dat de situatie sinds ultimo 2008 is verbeterd. Deze fondsen hoeven minder te korten dan in hun herstelplan was voorzien. Bij de overige fondsen is de situatie niet verbeterd of

---

¹ De uiteindelijk door fondsen gerapporteerde kwartaalcijfers voor de dekkingsgraad zijn echter leidend voor de omvang van de te nemen maatregelen en het aantal deelnemers dat hierdoor wordt geraakt.

zelfs verslechterd. Deze fondsen moeten de korting uitvoeren zoals opgenomen in het herstelplan. De mogelijke kortingen lopen naar schatting uiteen van minder dan 1% tot rond de 14%. Voor alle fondsen geldt dat het een korting betreft op de nominale pensioenaanspraken- en rechten (en niet op onvoorwaardelijke toeslagverlening).

Als het generieke uitstel conform dit advies komt te vervallen, dan zou dat kunnen betekenen dat de aanvullende maatregelen per 1 augustus 2010 moeten worden geëffectueerd. De betreffende fondsen hebben daarmee weinig tijd om op een zorgvuldige manier te bezien welke aanvullende maatregelen zij gaan treffen en hun deelnemers en andere belanghebbenden daarover te informeren. Wij geven u daarom in overweging de betreffende fondsen enige maanden de tijd te geven voor de daadwerkelijke uitvoering.

Het is van belang te benadrukken dat het inzetten van kortingen geen automatisme is maar voortvloeit uit het beleid en het herstelplan van de groep betrokken pensioenfondsen. Een korting zorgt ervoor dat het fonds weer op een haalbaar herstelpad komt. Het blijft daarbij de verantwoordelijkheid van de desbetreffende pensioenfondsbesturen een besluit te nemen over de in te zetten maatregelen, zodanig dat de belangen van alle huidige en toekomstige belanghebbenden op evenwichtige wijze worden gediend. Het verminderen van pensioenaanspraken en –rechten blijft daarbij een uiterst redmiddel.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met de meeste hoogachting,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized first letter 'A' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke at the end.